

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 301/2016-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. mája 2016 predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKOVANÉ], zastúpeného advokátskou kanceláriou JUDr. Stopka, JUDr. Blendovský, JUDr. Strapáč, PhD., s. r. o., Potočná 2835/1 A, Čadca, konajúcou prostredníctvom konateľ a advokáta JUDr. Miroslava Stopku, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Tdo 61/2015 z 28. októbra 2015 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Branka Jurkoviča o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 2. februára 2016 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Tdo 61/2015 z 28. októbra 2015 (ďalej aj „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej prílohy vyplynulo, že sťažovateľ bol trestným rozkazom Okresného súdu Čadca (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 2 T 135/2008 z 22. januára 2009

(ďalej len „trestný rozkaz“) uznaný vinným zo spáchania prečinu zanedbania povinnej výživy podľa § 207 ods. 1 a 3 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov, za čo mu bol uložený trest odňatia slobody v trvaní osemnásť mesiacov s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní tridsaťšesť mesiacov. Trestným rozkazom bola sťažovateľovi súčasne uložená povinnosť zaplatiť v skúšobnej dobe zameškané výživné. Okresný súd uznesením sp. zn. 2 T 135/2008 zo 17. marca 2014 nariadil výkon nepodmienečného trestu odňatia slobody vo výmere osemnásť mesiacov uloženého sťažovateľovi trestným rozkazom. Proti označenému uzneseniu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorú Krajský súd v Žiline (ďalej len „krajský súd“) uznesením sp. zn. 3 Tos 178/2014 z 11. decembra 2014 zamietol. Následne sťažovateľ podal prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie proti predmetnému uzneseniu krajského súdu, ktoré najvyšší súd uznesením sp. zn. 3 Tdo 61/2015 z 28. októbra 2015 odmietol podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku, keďže smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné.

3. Sťažovateľ v odôvodnení sťažnosti uviedol:

„Najvyšší súd vo svojom uznesení tvrdí, že spoločným znakom všetkých rozhodnutí uvedených v ust. § 368 ods. 1 Trestného poriadku je, že ide o tzv. meritórne rozhodnutia, teda rozhodnutia vo veci samej, ktorými sa trestné stíhanie obvineného končí ako celok. Máme za to, že v danom prípade nemožno akceptovať názor, že právoplatným rozhodnutím musí byť len rozhodnutie, ktoré vec uzatvára vo všetkých bodoch a z časového hľadiska. Najvyšší súd sa v danom prípade vôbec nezaoberal skutočnosťou, že rozhodnutím Krajského súdu v Žiline bolo porušené právo na obhajobu, teda bol podstatným spôsobom porušený zákon. V zmysle vyššie uvedeného predmetným uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky bol porušený článok 46 ods. 1 Ústavy SR.“

4. Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd rozhodol o porušení jeho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 61/2015 z 28. októbra 2015, napadnuté uznesenie zrušil, priznal sťažovateľovi finančné zadost'učinenie v sume 1 000 € a náhradu trov právneho zastúpenia v sume 363,79 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

8. Predmetom sťažnosti je sťažovateľom namietané porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 3 Tdo 61/2015 z 28. októbra 2015, ktorým najvyšší súd odmietol ako neprípustné dovolanie sťažovateľa.

9. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne.

10. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), ako i práva na spravodlivý proces (čl. 6 ods. 1 dohovoru) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní.

11. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie veci všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchyľil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

12. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej, alebo aj extrémne

nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

13. Podstatou sťažnosti je nesúhlas sťažovateľa s právnym záverom najvyššieho súdu, ktorý odmietol jeho dovolanie, pretože smerovalo proti rozhodnutiu, proti ktorému dovolanie nie je prípustné. Podľa sťažovateľa najvyšší súd porušil čl. 46 ods. 1 ústavy, keď odmietol jeho dovolanie napriek tomu, že podľa mienky sťažovateľa bolo porušené jeho právo na obhajobu.

14. Ústavný súd v úvode konštatuje, že právny poriadok explicitne vylučuje podanie mimoriadneho opravného prostriedku (napr. dovolania) voči určitému rozhodnutiu, resp. je vylúčená možnosť, aby najvyšší súd posúdil prípustnosť dovolania s ohľadom na dovolacie dôvody, pretože jeho neprípustnosť je daná ex lege bez ohľadu na prítomnosť dovolacích dôvodov. Ide o situáciu upravenú Trestným poriadkom v § 368 ods. 1 a 2 v spojení s § 382 písm. f), kde Trestný poriadok taxatívne (v § 368 ods. 2) vypočítava rozhodnutia (ak Trestný poriadok neustanovuje inak), voči ktorým je prípustné dovolanie (za splnenia podmienok ustanovených v § 368 ods. 1 v spojení s § 371 Trestného poriadku). A contrario je teda voči iným rozhodnutiam krajského súdu dovolanie neprípustné (ak Trestný poriadok neustanovuje inak) bez ohľadu na to, či sú, alebo nie sú naplnené dovolacie dôvody upravené v § 371 Trestného poriadku a dovolací súd je povinný odmietnuť dovolanie bez preskúmania veci a ohľadu na prítomnosť dovolacích dôvodov.

15. Zákonom č. 262/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony (účinným od 1. septembra 2011), došlo k zásadnej zmene ustanovenia § 368 Trestného poriadku. K dnešnému dňu platné a účinné (a rovnako už v čase podania dovolania sťažovateľom a rozhodovania najvyššieho súdu ako súdu dovolacieho) znenie § 368 Trestného poriadku nepripúšťa pochybnosť o otázke prípustnosti dovolania voči uzneseniu odvolacieho súdu o zamietnutí sťažnosti voči uzneseniu prvostupňového súdu o nariadení výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody.

16. Najvyšší súd dovolanie sťažovateľa odmietol podľa § 382 písm. f) Trestného poriadku ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné, pričom v odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol:

„Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku dovolanie možno podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon, alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371 Trestného poriadku.

V zmysle novely Trestného poriadku č. 262/2011 Z. z., účinnej od 1. septembra 2011, sa rozhodnutím podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku rozumie:

a./ rozsudok alebo trestný rozkaz,

b./ uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,

c./ uznesenie o zastavení trestného stíhania,

d./ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania,

e./ uznesenie o podmiennečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,

f./ uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,

g./ rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,

h./ rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Spoločným znakom všetkých týchto rozhodnutí je, že ide o tzv. meritórne rozhodnutia, teda rozhodnutia vo veci samej, ktorými sa trestné stíhanie obvineného končí ako celok.

Uvedená zmena Trestného poriadku odráža doteraz ustálenú rozhodovaciu prax trestnoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, podľa ktorej by odporovalo logickým zámerom zákona (Trestného poriadku), ak by mimoriadnym opravným prostriedkom - dovolaním - bolo prípustné napadnúť aj iné rozhodnutia súdov prvej a druhej inštancie nie vo veci samej, teda tie, ktorými bolo rozhodnuté len o parciálnych otázkach, resp. o otázkach nadväzujúcich na meritórne rozhodnutie. Takými sú z pohľadu celého trestného stíhania rozhodnutia upravujúce procesný postup, pribratie do konania,

uloženie pokuty a mnohé ďalšie. Tieto rozhodnutia majú vlastný režim opravných prostriedkov, pokiaľ ich zákon vôbec pripustil.

Dovolanie, ako mimoriadny opravný prostriedok, má v trestnom procese výnimočné postavenie a bolo by nelogické jeho osobitný štatút narúšať aj možnosťou napadnúť parciálne rozhodnutia, ktorých zákonnosť a dôvodnosť (aplikácia) je posudzovaná napokon v celkovom kontexte pri rozhodovaní in meritis.

S poukazom na vyššie uvedené, Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 382 písm. f/ Trestného poriadku dovolanie obvineného [REDAKOVANÉ] na verejnom zasadnutí bez preskúmania veci odmietol.“

17. Ústavný súd poukazujúc na citovanú časť odôvodnenia napadnutého uznesenia konštatuje, že najvyšší súd vo veci dovolania konal zákonom predpísaným procesným postupom (§ 377 a nasl. Trestného poriadku), ktorý plne korešponduje so zákonnými požiadavkami kladenými na postup dovolacieho súdu a nijako nevybočuje z medzí ustanovených čl. 46 ods. 1 ústavy. Najvyšší súd ústavne akceptovateľným spôsobom odôvodnil skutkové zistenia a svoj právny názor, príslušné právne normy Trestného poriadku aplikoval a interpretoval v súlade s ich znením, obsahom i účelom a závery najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom uznesení je následne potrebné považovať za výraz autonómneho rozhodovania najvyššieho súdu v konaní o dovolaní.

18. K námietke sťažovateľa, že najvyšší súd označil dovolanie za neprípustné, aj keď podľa jeho mienky boli dané dovolacie dôvody a mohlo dôjsť k porušeniu ústavných práv sťažovateľa, ústavný súd uvádza, že úvahy najvyššieho súdu, podľa ktorých dovolanie proti právoplatnému uzneseniu odvolacieho súdu o zamietnutí sťažnosti voči uzneseniu prvostupňového súdu o nariadení výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody nie je prípustné, treba považovať (predovšetkým s ohľadom na závery uvedené v predchádzajúcich bodoch) za súladné s Trestným poriadkom a odôvodnenie týchto úvah za úplné a presvedčivé. Postup a napadnuté uznesenie najvyššieho súdu sú ústavne konformné, nie sú svojvoľné (arbitrárne) alebo ústavne neudržateľné pre zjavné pochybenia alebo omyly v posudzovaní obsahu aplikovanej právnej úpravy. Skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom najvyššieho súdu nestotožňuje, nepostačuje na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého uznesenia. Aj stabilná rozhodovacia

činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

19. Pre úplnosť ústavný súd pripomína, že vzhľadom na neprípustnosť dovolania proti označenému uzneseniu odvolacieho súdu (vyplývajúcu z Trestného poriadku) sťažovateľ bol oprávnený podať sťažnosť ústavnému súdu priamo proti uzneseniu krajského súdu o zamietnutí sťažnosti voči uzneseniu okresného súdu o nariadení výkonu nepodmienečného trestu odňatia slobody v lehote predpokladanej § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

20. Z uvedených dôvodov ústavný súd sťažnosť namietajúcu porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy postupom a napadnutým uznesením najvyššieho súdu pri jej predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

21. V dôsledku odmietnutia sťažnosti bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších nárokoch na ochranu ústavnosti uplatnených v sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. mája 2016